

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ
Neuvotteleva virkamies
Suvi Ruuska

Muistio
6.5.2026

Liite 1

VALTIONEUVOSTON ASETUS ERÄIDEN MAATALOUDEN PINTA- ALAPERUSTEISTEN TUKIEN MYÖNTÄMISEN YLEISISTÄ EDELLYTYKSISTÄ ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN 10 §:N MUUTTAMISESTA

1. Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Rahoituskaudella 2023-2027 Euroopan unionin kokonaan rahoittamista suorista tuista ja osittain rahoittamista maaseudun kehittämiseen liittyvistä korvauksista säädetään jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/2115, jäljempänä suunnitelma-asetus.

Suorien tukien ja maaseudun kehittämiseen liittyvien korvausten järjestelmät jäsenvaltioissa perustuvat jäsenvaltion suunnitelma-asetuksen perusteella laatimaan ja Euroopan komission hyväksymään strategiasuunnitelmaan. Suomi on laatinut suunnitelma-asetuksen perusteella Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman vuosille 2023–2027 (CAP-suunnitelma).

Suorat tuet ja maaseudun kehittämisen korvaukset ovat osa Suomen CAP-suunnitelmaa. Euroopan unionin kokonaan rahoittamiin tuotannosta irrotettuihin suoriin tukiin kuuluvat suunnitelma-asetuksen 16 artiklan mukaan perustulotuki, uudelleenjakotulotuki, nuorten viljelijöiden tulotuki sekä ilmasto- ja ympäristö- ja eläinten hyvinvointia koskevat järjestelmät (ekojärjestelmätuki). Maaseudun kehittämisen korvauksiin kuuluvat muun muassa ympäristökorvaus, luonnonhaittakorvaus ja luonnonmukaisen tuotannon korvaus. Euroopan komissio hyväksyi Suomen CAP-suunnitelman 31.8.2022 (komission täytäntöönpanopäätös C(2022)6022). Suomi esitti muutoksia CAP-suunnitelmaan vuodelle 2026 strategiasuunnitelma-asetuksen 119 artiklan 9 kohdan perusteella. Muutosesitys toimitettiin 9.2.2026 Euroopan komissiolle, joka hyväksyi muutokset 24.3.2026 (2023FI06AFSP001).

Kansallisesti suorista tuista säädetään Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetussa laissa (1332/2022). Lain 5 §:n 2 momentin perusteella valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin maataloustuotteiden tuottamisesta, maatalousmaasta ja sen säilyttämisestä, maatalousmaan käyttämisestä muuhun kuin maataloustoimintaan, maatalousmaata olevista pelloista, pysyvistä nurmista ja pysyvistä kasveista, maatalousmaalla olevista maisemapiirteistä, maatalousmaan perus- ja kasvulohkojen määrittelystä, yhdistämisestä ja vähimmäiskoosta. Lain 6 §:n 2 momentin perusteella valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin tukikelpoisen alan tarkemmista edellytyksistä, tukikelvottomista aloista ja niiden todentamisesta.

Maaseudun kehittämisen korvauksista säädetään eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetussa laissa (1333/2022). Lain 4 §:n 6 momentin perusteella valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin maatalousmaasta ja sen käytöstä muuhun kuin maataloustoimintaan ja poistamisesta maatalouskäytöstä sekä perus- ja kasvulohkojen määrittelystä ja vähimmäiskoosta. Lain 5 §:n 8 momentin perusteella valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin muun muassa ympäristökorvauksen myöntämisen tarkemmista edellytyksistä ja korvauskelpoisesta alasta. Lain 6 §:n 5 momentin perusteella valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin

luonnonmukaisen tuotannon korvauksen myöntämisen edellytyksistä ja korvauskelpoisesta alasta. Lain 8 §:n 3 momentin perusteella valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin luonnonhaittakorvauksen myöntämisen edellytyksistä ja korvauskelpoisesta alasta.

Kokonaan kansallisesti rahoitetuista pinta-alaperusteisista tuista säädetään maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetussa laissa (1559/2001). Lain 9 §:n 3 momentin perusteella valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin muun muassa maatalousmaan tarkemmasta määritelmästä, perus- ja kasvulohkojen määrittelystä ja minimikoosta, hallinta-ajasta, paikkakunnan tuotantolosuhteiden mukaisesta viljelytavasta sekä kesannon ja muun viljelemättömän pellon hoitovaatimuksista. Lain 10 §:n 6 momentin perusteella valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin muun muassa muista kotieläintalouden tuen ehdoista ja määräytymisperusteista. Lain 10 e §:n 3 momentin perusteella valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin muun muassa tuotannosta irrotetun sika- ja siipikarjatalouden tuen määräytymisen ja myöntämisen perusteista.

Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 5 §:n 2 momentin ja 6 §:n 2 momentin, eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 4 §:n 6 momentin, 5 §:n 8 momentin, 6 §:n 5 momentin ja 8 §:n 3 momentin sekä maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain 9 §:n 3 momentin, 10 §:n 6 momentin ja 10 e §:n 3 momentin nojalla on annettu valtioneuvoston asetus eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä (77/2023).

2. Asetuksen valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä Ruokaviraston kanssa.

Asetusehdotuksesta on pyydetty lausunto valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta, Ruokavirastolta, Luonnonvarakeskukselta, elinvoimakeskuksilta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:ltä, ProAgria Keskusten Liitolta ja Svenska lantbrukssällskapens förbund rf:ltä.

3. Asetuksen sisältö

Eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä annettua valtioneuvoston asetusta ehdotetaan muutettavaksi CAP-suunnitelman muutoksen mukaisesti. Asetuksen 10 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi pysyvään nurmeen hyväksyttävän alan osalta. Pysyvän nurmen alaan hyväksyttäisiin alat, joilla on heinäkasveja tai muita nurmirehukasveja yli 50 prosenttia kasvulohkon alasta ja jotka eivät ole kuuluneet tilan viljelykiertoon vähintään seitsemään vuoteen.

Asetuksen (EU) 2021/2115 muuttamisesta ehdollisuusjärjestelmän, suorien tukien muodossa olevien interventiotyyppien, tiettyjen alojen ja maaseudun kehittämisen interventiotyyppien ja vuotuisten tuloksellisuuskertomusten osalta sekä asetuksen (EU) 2021/2116 muuttamisesta maksujen keskeyttämisen, vuotuisen tuloksellisuuden tarkastamisen ja hyväksymisen sekä valvonnan ja seuraamusten osalta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2025/2649 1 artiklan 1 kohdan mukaan pysyvää nurmea on maa, jota käytetään heinäkasvien tai muiden nurmirehukasvien kasvattamiseen joko luonnollisesti (itseuudistuva) tai viljelemällä (kylvämällä) ja joka ei ole kuulunut tilan viljelykiertoon vähintään viiteen vuoteen tai, jos jäsenvaltiot niin päättävät,

vähintään seitsemään vuoteen. Edellä mainitun säännöksen perusteella jäsenvaltiolle on annettu mahdollisuus päättää pysyvän nurmen osalta ajanjakso, jonka se on tilan viljelykierron ulkopuolella. Ajanjaksoksi ehdotetaan seitsemää vuotta. Suomessa seitsemän vuoden pysyvän nurmen määräytymisväli pitää rehunurmituotannossa olevat nurmet osana tilan viljelykiertoa. Tuotantonurmea pidetään samalla lohkolla riippuen harjoitetusta nautakarjatalouden suunnasta ja sadontuottokyvystä sekä sääoloista, mutta sitä joudutaan uusimaan melko usein laadukkaan rehun varmistamiseksi.

5. Taloudelliset vaikutukset

Asetusehdotuksella ei arvioida olevan vaikutuksia valtion talousarvioon.

6. Lausuntopalaute

Asetusehdotus oli lausuntokierroksella 19.2.-20.3.2026. Lisäksi asetusluonnos on ollut esillä maa- ja metsätalousministeriön internetsivuilla. Lausuntopalvelua ei ole käytetty, koska asetusehdotus koskee vain hyvin rajattua tuensajaajajoukkoa.

Asetusehdotuksesta annettiin kuusi lausuntoa. Lausunnon antoivat ympäristöministeriö, Ruokavirasto, Luonnonvarakeskus, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf ja Svenska lantbrukssällskapens förbund rf.

Ruokavirasto, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry ja Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf pitivät ehdotettua muutosta kannatettavana. Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n lausunnossa todettiin, että muutos ei poista pysyvän nurmen kokonaisuuteen liittyvää ongelmallisuutta, mutta helpottaa merkittävästi viljelykiertojen suunnittelua tilatasolla ja vähentää riskiä pysyvän nurmen ennallistamiseen koko maan tasolla. Svenska lantbrukssällskapens förbund rf:n lausunnossa todettiin, että on tärkeää, että pysyvän nurmen määritelmä on selkeä ja johdonmukainen, koska maan luokittelu voi vaikuttaa merkittävästi tilojen maankäyttömahdollisuuksiin.

Ympäristöministeriöllä ja Luonnonvarakeskuksella ei ollut lausuttavaa asetusehdotuksesta.

7. Laintarkastus

Asetusehdotusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa asian kiireellisyyden vuoksi.

8. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Asetuksen olisi tarkoitus tulla voimaan 19.5.2026.

Esitys: Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:n muuttamisesta.